

Lutiský prameň

8. apríl 2006

ČÍSLO 1

ROČNÍK VIII.

Prichádzajú sviatky. Pod zimnou perinou sme prežili krásne dni Via-noc. Aj keď zima trvala neobvykle dlho, predsa už teplé slnko zlomilo jej vládu. Jar je tu a s jej nástupom veselé sviatky jari, aj pre kresťanov významné veľkonočné dni. Sviatočné dni vždy predchádza veľké upratovanie.

V ústrety jari

Každému najskôr napadne upratovanie v byte, dome, v záhrade a snáď aj na ulici.

To je v skutočnosti len tá menšia čas upratovania. Nevyhnutne potrebujeme upratať si aj vo svojom vnútri, vo svojej mysli a v svojom svedomí. Nič sme nezanedbali? Nikomu sme neublížili? Plnili sme si svoje povinnosti voči rodine, priateľom, blíznym, ako sa patrí? Splnili sme si svoje dobré predsavzatia? A ako sme sa správali voči sebe samým. Využívali sme v plnej miere svoje schopnosti a zručnosti, ktoré nám boli dopriate? Postavili sme sa niekedy verejne na stranu ukrivdených? Ako sme pomohli chorým, biednym a trpiacim? Každý z nás si v sebe nosí iný neporiadok. Ak v tomto čase upratovania nezavrie nad ním oči a všetko si pekne roztriedi, nebude so sebou do jarného optimistického obdobia aha balast svojich minulých zlyhaní. Vykročí zas šťastný a spokojný sám so sebou.

Štefan Pomothy

*Fašiangy, Turíce, Veľká Noc ide,
kto nemá kožucha zima mu bude.*

*A tam hore na komore
mačky sú vám na slanine,
choďte si ich odohna
a pre nás kus odreza*

V obciach v okolí Žiaru nad Hronom cez fašiangy mládeňci viezli na voze klát a v prestrojení, obvykle v kožuchoch naruby, chodili cez deň aj s dievčatami po dedine. Rodičia dievčat ich pozývali do domov, kde ich pohostili mäsom a vínom. Večer bola v hostinci pre všetkých zábava.

Fašiang v Lutile

Občianske združenie Lutilienka a dychová hudba Lutilka ako každý rok aj v tomto roku pred prichádzajúcim dlhým pôstom chceli rozveseliť občanov, aby trochu zabudli na každodenné starosti.

Keďže fašiangy sú vždy plné veselí, tanca a spevu, v sobotu 26. februára, kedy v tomto roku bola posledná fašiangová sobota, o 10. hodine vyšla skupina pestrých masiek a dychová hudba z kultúrneho domu, aby rozveselila občanov v dedine. V niektorých domoch sa veselej cháske potešili, aj ich počastovali ako sa patrí a v niektorých domoch asi neboli doma. Unavení s boľavými nohami sme

podvečer prišli do kultúrneho domu, kde sme si s klobásky, slaninky a vajíčok, ktorú sme dostali od štedrých gazdov, spravili praženicu. Parádne nám pochutila. A už sme sa tešili na nedeľu.

Tradične v nedeľu členky OZ Lutilienka pripravili fašiangový program (kabaret), a dychová hudba Lutilienka vylúdila tanečné tóny, ktoré po programe vytiahli prítomných v sále na parket do tanca.

(Pokračovanie na 3. strane)

ZASADNUTIE OBEČNÉHO ZASTUPITEĽSTVA

Poslanci Obecného zastupiteľstva v Lutile

Uznesením číslo 1/2006

schválili

predloženie zrocnosti uzn. č. 59/ 2005 do najbližšieho zasadania OZ

Uznesením číslo 2/2006

Zobrali na vedomie

informáciu o vzniknutých nákladoch na bývalú ZŠ v roku 2005 s tým, že sa o nehnu-tečnosti bude jedna na ďalšom zasadaní OZ.

Uznesením číslo 3/2006

schválili

p. Ing. Milošovi Tesákovi s manželkou predaj pozemku parc. C-KN č. 944/321, o výmere 526 m² v cene 128 Sk/ m², t.j. za 67 328 Sk podľa schváleného cenníka.

Uznesením číslo 4/2006

schválili

p. MUDr. Milošovi Veberovi a manželke predaj pozemku parc. KN-C č. 944/ 356, o výmere 144 m² v cene 82 Sk/ m², t.j. v celkovej cene 11 808 Sk.

Uznesením číslo 5/2006

konštatovali, že

uznesenia sa priebežne plnia.

Uznesením číslo 6/2006

schválili

vyčlenení z prebytku hospodárenia finančné prostriedky na reštaurovanie barokového oltára Panny Márie a sochy Panny Márie do výšky 150 000 Sk.

Uznesením číslo 7/2006

schválili

záverečný účet 2005.

Uznesením číslo 8/2006

schválili

predaj obecného pozemku parc. C-KN č. 91 diel 8, o výmere 123 m², záhrada pp. Imrichovi Baranovi v 3 a Jozefovi Baranovi v 1 v cene 75 Sk/ m², t.j. v celkovej sume 9 225 Sk.

Uznesením číslo 9/2006

schválili

predaj obecného pozemku parc. C-KN č. 89/ 2 diel 7, o výmere 150 m², záhrada Jozefovi Baranovi a manželke Viere v cene 83 Sk/ m², t.j. v celkovej sume 12 450 Sk

Uznesením číslo 10/2006

zrušilo

uznesenie č. 3/ 2001 bod D/2 z 11.5.2001.

Uznesením číslo 11/2006

schválilo

a) zámenu časti pozemku parcely KN-C č. 896/21 a 896/22 vytvorených z parc. KN-E č. 1202, podľa GP č. 17794129-32/ 2001 z 15.2.2001 vlastníkom ktorých je Obec Lutilla za pozemok parc. KN-E č. 645/1, o výmere 3830 m², orná pôda vlastníkom ktorej je p. Eduard Čierny v 1.

b) súhlasilo

s užívaním uvedených parciel v bode a) pod trafostanicou parcela KN-C č. 896/21 p. Eduardom Čiernym do uzatvorenia zámennej zmluvy.

Uznesením číslo 12/2006

schválilo

Katolíckej cirkvi - Farskému úradu Lutilla predaj obecného pozemku diel 1, záhrada, o výmere 137 m² a diel 11, zast.pl. o výmere 834 m² z parc. C-KN č. 1/2, a parc. C-KN 1/1 diel 7 o výmere 42 m², diel 8 o výmere 9 m², diel 9 o výmere 8 m², a diel 10 o výmere 26 m², zast.pl., podľa GP č.36636029-265/ 2005 z 18.1.2006 v cene 1 Sk/ m² t.j. v celkovej sume 1 056 Sk.

Uznesením číslo 13/2006

Zobralo na vedomie

informáciu starostu o predložení záporného stanoviska k realizácii investičného Zámernu „Zlatý projekt Kremnica“, ktorý bol predložený na MŽP Bratislava.

Uznesením číslo 14/2006

Zobralo na vedomie

správu o vykonaných rekonštrukčných prácach na dennom bare Borinka.

Uznesením číslo 15/2006

požiadalo

starostu obce

pisomne požiadala SAD a.s. závod Žiar nad Hronom o posilnenie spoja na linke 613408 s odchodom o 15,45 hod. zo Žiaru nad Hronom a podľa možnosti aby v sobotu do 13.00 hod. spoje zachádzali na IBV Lutilla

Uznesením číslo 16/2006

požiadalo

Zlatý projekt Kremnica

Vážení občania,

Od 9. januára 2006, kedy bol na Obecný úrad v Lutile doručený list z Ministerstva životného prostredia SR s projektovou dokumentáciou Zlatý projekt Kremnica - zámer do 6 týždňov sme zaslali písomné stanovisko obce s tým, že nesúhlasíme s navrhovanými variantmi odkaliska v našom katastrálnom území pod hornou Klapou v priestoroch jazierka na Slobodnom a tak isto sme nesúhlasili s odkaliskami pod Kopernicou a nad Kopernicou, v ktorých by podľa projektu malo byť uložené až 15 mil. ton kalov. Pre porovnanie na kalovom poli ZSNP je uložených 9 mil. ton kalov. Je to veľká hrozba pre všetky dotknuté obce a hrozba pre všetky ostatné obce v povodí Kopernického, Lutílskeho, Kremnického potoka, rieky Hron, Dunaja, o čom svedčí aj to, že aj Maďarská republika zaslala k uvedenému zámeru na Ministerstvo ŽP SR 62 nesúhlasných stanovísk.

2. 3. 2006 som sa zúčastnil prerokovania rozsahu hodnotenia posudzovania vplyvov na životné prostredie a opakovane 3. 4., kde sa určilo investorovi Kremnica Gold a.s. čo všetko v posudzovaní musí byť. Hrozba je hlavne s použitím technológií získavania zlata

z rudy kyanizáciou na ktorú by sa malo použiť denne v priemere 3 tony kyanidu a už 0,5 g otrávi 6 ročné dieťa.

Touto cestou chcem poďakovať všetkým, ktorí zorganizovali a tím ktorí podpísali petičnú akciu v našej obci proti tomuto zámeru.

Ostáva nám veriť, že tento projekt sa nebude realizovať.

Ján Pružina,
starosta obce

o Petícia

proti realizácii zámeru „Zlatý projekt Kremnica“

Navrhovateľ Tournigan Gold Corporation, so sídlom vo Vancouveri (Kanada), zastúpený spoločnosťou Kremnica Gold a.s. so sídlom v Banskej Bystrici, predložil Ministerstvu životného prostredia SR zámer „Zlatý projekt Kremnica“ na posúdenie podľa zákona. Petícia proti realizácii predmetného zámeru s podpismi 563 občanov Lutily bola na Ministerstvo životného prostredia poslaná 15. januára. V odpovedi z 28. februára nám oznámili, že súčasťou posudzovania bude aj verejné prerokovanie odborného posudku Ministerstva ŽP v našej obci.

Štefan Pomothy

Klub dôchodcov bilancoval

Piateho februára sa naši dôchodcovia stretli na svojej výročnej schôdzi. Bilancovali, navrhovali, plánovali, volili. Starosta ich oboznámil s projektom Kremnica gold.

Rozhodli sa zorganizovať petíciu proti tomuto ekologicky veľmi riskantnému projektu. Do petičného výboru

pani Štefánia Libjaková, a tajomníčku p. Anna Kunkelová, členovia výboru - pp. Čierny František, Hudec

zvolili Ing. Pomothyovú, p. Kollárovú a p. Škodu.

Bol zvolený klubový výbor. Za predsedníčku bola zvolená pani Vlasta Vašítková, za hospodárku

Matúš, Jančok Jozef, Kösegiová Emília, Reginová Elena a Bača Marcel.

Tešíme sa na zaujímavé akcie klubu v roku 2006.

Štefan Pomothy

Stav obyvateľov k 31.12.2005

Spolu	1337	z toho mužov 642	žien 695
Trvalý pobyt cudzinci	+ 3		
Deti do 18 rokov	251	118	133
Z toho do 15 rokov	185	89	96
Prechodný pobyt	18		
Priemerný vek:	40 rokov	40,01	40,85

Z trvalého pobytu sa odhlásilo	22
Na trvalý pobyt sa prihlásilo	31
Narodilo sa	11
Umrelo	15

Rozdelenie občanov podľa stavu:

Slobodný (á)	507
Ženatý (á)	710
Rozvedený (á)	57
Ovdovelý (á)	66

Fašiang v Lutile

(Dokončenie z 1. str.)

V tomto roku sa program niesol v duchu olympijských hier. Olympijské hry v „Kuríne“ otvorili roztľieskavačky po ktorých nastúpili športovci na curling. Dve sú ažiace sa s domácimi čajníkmi tak rozfofrovali, že zametačky nemuseli ani parkety v sále metlami leštiť, aby čo najďalej čajník zašiel.

Ďalšou disciplínou bolo krasokorčuľovanie, kde v priliehavom úbore zdravotných sestier (farby bledomodrá a biela) ukázali svoje kreácie na koliečkových korčuľiach dve Lutílienky Ľudka a Vierka. Účastníci Olympijských hier v Kuríne uzreli zápas dvoch zápasníkov sumo, ktorí sa doskách, ktoré znamenajú svet (javisko) sa tak do seba zapreli, že bol problém ich

potom zodvihnúť a odprata. Spoločenskú čas v olympijskej dedine vyplnila Papeky, ktorá upozornila ako sa neprežra, Mária so Zuzou, a tanečná skupina Jednoty dôchodcov zo Žiaru nad Hronom, ktorí predviedli country tanec. Tradične na záver celého programu zatancovali svoj nový tanec Lutílienky, tento raz s dáždňikmi, pod názvom „Kvapka v daždi“. Potom sa rozprúdila voľná zábava a nakoniec sme všetci spoločne pochovali našu basu, plačky sa vyhúkali a všetci sme boli spokojní.

Chcem poďakovať našim mladým, ktorí keď sme ich oslovili, veľmi ochotne sa do programu zapojili. Sú to Evka Schmidtová, Saša Lustiková Katka Boldišová a Ivan Krpelan.

○ Výhody predklíčených zemiakov

Zemiaky skorých odrôd uložíme na predklíčenie do plytkých debničiek korunkou hore v jednej

čo patrí do veľkých kontajnerov a čo nie. Nuž rozhodne ta nepatria vetvy a konáre zo záhrady.

Tie treba posekať a využiť ako palivo, raždie prípadne uložiť do kompostu.

ZÁHRADKÁR

vrstve a zasypeme ich tenkou vrstvou vlhkej rašeliny, alebo pilín. Držíme ich pri teplote 10-15 stupňov.

Po štyroch týždňoch predklíčené zemiaky niekoľko dní otužujeme a vysádzame ich do preschnutej pôdy, teplej viac ako 4 stupne Celzia, do riadkov vzdialených od seba 60 cm s rozstupom 30 cm. Po vzídení ich chránime pred jarnými mrazmi.

○ Hrach sadíme postupne

Predĺži obdobie zberu zeleného hrášku môžeme postupným vysádzaním v dvojtýždenných intervaloch, alebo vysadením niekoľkých druhov s rozličnou dobou vývinu.

Pred sadením zapravíme do pôdy Cererit. Na desa metrov štvorcových potrebujeme 25g semena strednej veľkosti. Skôr dozrieva hladký gufatý hrach, ale jeho semená rýchlejšie stvrdnú. Z vrásčitých semien zostávajú plody dlhšie jemné a šavnaté.

○ Ekologické je aj ekonomické

Teplé slnečné lúče nás lákajú do záhrady. Je čas ošetriť ovocné stromy a kríky, zbaviť sa aj nepotrebných vecí okolo domu.

Každý rok bývajú veľké problémy a diskusie o tom

Kto mi uverí, že s využitím zberu plastov nám v našej dvojčlennej rodine vystačí jedna nádoba na domový odpad na tri mesiace? Papiere zužitkujeme do zberu a na podkurovanie, malé množstvo odpadov z kuchyne do kompostu, hrubšie vetvy posekané na polienka zužitkujeme v šporáku pri zavaraní. Raždie, tráva a zbytky rastlín idú tiež do kompostu. Do nášho kompostu ukladá trávu aj sused.

Na začiatku mája je už kompost z jesene natoľko obschnutý, že sa dá preosiať. Býva ho jeden až dva metre kubické. Čo cez sito neprepadlo, vráti sa do nového kompostu. Dos veľkú časť kompostu spotrebujeme hneď pri sadení priesad. Záhrade sa dobre darí už 10 rokov aj bez hnojenia maštaľným hnojom. Len málo prihnojujeme umelými hnojivami. S úrodou sme spokojní.

○ Obecné kompostovisko

Obce sú zo zákona povinné postarať sa o spracovanie svojho výskytu bioodpadu. Vhodné riešenie je obecné kompostovisko. Má tieto výhody: malá investičná náročnosť, nízke prevádzkové náklady, jednoduchá organizácia, zhodnotenie bioodpadu v blízkosti jeho výskytu, využitie kompostu na mieste jeho vzniku.

Ahoj mladá Lutilčanka, Lutilčan

Volám sa Katka, mám 18 rokov a som tak trochu nenormálno-normálne dievča, ale zato úplne obyčajná občianka našej malebnej dedinky. Keď som si na Vianoce prelistovala naše miestne noviny, zistila som, že v nich úplne zabúdame na moju teda i na vašu vekovú kategóriu. Toto zistenie mi priam dlhé noci nedalo spa a tak som sa rozhodla chytiť tento problém do svojich vlastných rúk. Jeho výsledok práve vidíte pred očami.

Hovorí sa, že každý z nás je originál. Každý z nás ma iné záujmy, iný štýl obliekania či hudby. Ja sa však vo svojich článkoch budem snažiť prihovoriť, čo najširším vrstvám z vás.

Chcela by som vám prinášať nové informácie z hudby, z módy, z kinematografie .... No prostě tak ako by to povedali tí starší z nás „z každého rožka troška.“

O pár dní je tu Veľká noc, slniečko už pekne hreje a všade naokolo cítiť vôňu jari. Jar so sebou prináša akési nedefinovateľné uvoľnenie i pohodu po dlhých úmorných zimných mesiacoch. S jarou sa neprebúda len príroda, ale i ľudia sa stávajú aktívnejšími. O chvíľu je tu máj, ten známy lásky čas... A práve teraz nastáva chvíľa pre všetkých vás nezadaných, ale i zadaných, aby ste vymenili šatník a začali nadväzovať nové známosti.

Milé Lutilčanky túto sezónu budete určite „trendy“ (ako by povedala nemenovaná osoba v nemenovanej relácii v stredu večer) ak zabudnete na čierne farby. Ak chcete prilákať mužskú

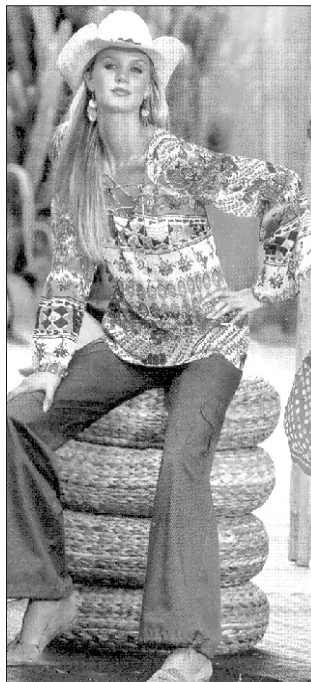
pozornosť, stavte na optimistické pastelové farby. Základom všetkého by mala byť biela, tú môžete kombinovať s čímkoľvek. Z módy sa nevytráca ani ružová, modrá či zelená. No horúcou novinkou tejto sezóny je farba slnka, čiže žltá až zlatá. Nič však nepokazíte ani džinsami alebo sukňou, ktorá bude znova „áčková“. S líčením by ste to nemali preháňať. Heslo menej je niekedy viac platí túto sezónu doslova a do písmena. Verte, či nie, najpoprednejší módní návrhári uprednostnili úpravu tváre v našej starej známej ružovej. Veľmi obľúbené sú jemné odtiene tejto farby a zabudnúť by ste nemali ani na líca. Sezóna na ich úpravu kladie veľký dôraz.

Milý Lutilčan i pre teba tu mám zopár rád ako ohúriť svoju vysnívanú princeznú.

Základom všetkého je stará známa klasika - džinsy. Tie by však nemali byť obtiahnuté a krátke. Ku absolútnej dokonalosti už len potrebuješ „trendy“ bielu alebo pásikavú košeľu, sveter a tenisky. Svoj look môžete zlepšiť aj doplnkami. Výrazným náhrdelníkom či opaskom.

No a čo na záver? Ešte zopár užitočných rád. Nezabúdajte, že človek môže byť krásny a bezchybný navonok, no taký istý nemusí byť aj zvnútra. Preto sa pri svojich nových známostiach riaďte predovšetkým srdcom a až potom zhodnoťte jeho chybičky krásy. Tie sa dajú vždy napraviť, no s chybami, ktoré sa nosia vo vnútri to také jednoduché nie je. Prajem Vám krásnu Veľkú noc a veľa šťastia...

Katka Pružinová

COOP Jednota

Tohto roku vo februári zvolal dozorný výbor v našej obci členskú schôdzku členov COOP Jednota.

Predseda dozorného výboru p. Vojtech Knopp prečítal hodnotiacu správu, zvolil sa nový dozorný výbor. Do výboru boli zvolení - predseda Vojtech Knopp, Mária Čierna, Ladislav Bugna. S výhľadmi a potrebami podniku COOP Jednoty Žarnovica oboznámila

poukaz na zaplatenie základného členského vkladu vo výške 500 Sk a zápisného vo výške 10 Sk. Po splnení týchto podmienok je záujemcovi vydaný členský preukaz a nákupná karta. Nákupnú kartu predkladáte v predajni Jednoty vždy pri nákupe, kde sa vám

prítomných p. Bratková.

Nie všetci možno vedľa kto sa môže sta členom COOP Jednoty a preto napíšem krátku informáciu.

Členom sa môže sta každý občan, keď vyplní písomnú prihlášku o členstvo, ktorú si môže vyzdvihnúť na príslušnom dozornom výbore alebo priamo v predajni Jednoty. Spolu s prihláškou obdrží aj poštový peňažný

zaznamenáva cena nákupu. Koncom roku resp. začiatkom nasledujúceho roku sa vlastníčkovi karty znižuje platba za nákup určitým percentom. Vaša karta, okrem funkcie nákupnej karty, môže plniť aj funkciu platobnej karty, ak si ju aktivujete k účtu v OTP Banke Slovensko. OTP Banka Slovensko pripravila pre Vás niekoľko výhod, ktoré sa dozviete priamo v banke. Eva

VÝSTAVA ZO ŽIVOTA BANÍKOV

Dňa 2. 5. 2006 bude v priestoroch Slovenského banského múzea v Banskej Štiavnici otvorená a širokej verejnosti sprístupnená zaujímavá výstava Zo života baníkov, ktorá bude zameraná hlavne na historický vývoj banskoštiavnického baníckeho odevu a prierez históriou vývoja baníctva ako takého v tejto oblasti. Výstavu organizujú ako študenti katedry Enviromentálneho manažmentu FPV UMB v Banskej Bystrici a bude trvať po dobu dvoch týždňov. Každého koho táto tematika zaujíma veľmi radi uvidíme!!

Mesto Žiar nad Hronom a Mestské kultúrne centrum Vás pozývajú na výstavu **Jána Lichnera Na kridlách fantázie**. Výstavná sieň MsKC otvorená denne od 14.00 do 18.00 hod.. Výstava potrvá do 12. mája.

Deň matiek v tomto roku pripadá na 14. mája. Pozývame občanov na program, ktorý si pripravili deti Základnej školy s materskou školou pre mamičky a zároveň prosíme mamičky a staré mamičky o dodanie dobrých koláčikov a zákuskov, ktoré potom všetci prítomní budú koštovať v príjemnej kaviarničke U Lutílienok.

Mládež z Lutily pozýva občanov na Veľkonočnú zábavu dňa 16.4. v nedeľu o 20.00 hod.. Vstupné 100,- Sk. Hrá skupina Sing.

Služby vysokorýchlostného internetu už aj v Lutile

Vážení občania, na základe veľkého dopytu po službe vysokorýchlostného pripojenia do internetu DSL a vďaka veľmi dobrej spolupráci vedenia obce Lutily a firmy 3N Trading, s.r.o., ako významného partnera spoločnosti T-Com, Vám oznamujeme, že už aj vo Vašej obci bude technicky možné zriadenie vysokorýchlostného pripojenia do internetu DSL, a to už v priebehu niekoľkých dní resp. týždňov.

Internetové pripojenie s rýchlosťou od 1 024 kbit/s do 2 560 kbit/s, Vám poskytneme za zriaďovací poplatok len 1 Sk, koncové zariadenia už od 1 Sk. Bližšie informácie Vám radi poskytneme na Obecnom úrade Lutily, resp. vo firme 3N Trading, s.r.o., Ul. SNP 119 Žiar nad Hronom.

Veríme, že Vás naša ponuka poteší a bude základom našej spolupráce.

**3N Trading, s.r.o.
Miroslav Čaba, konateľ**

Poľovníci bilancovali

Dňa 28. januára 2006 sa konala členská schôdza Poľovníckeho spolku UPS Lutíla, na ktorej 10 členov hodnotilo uplynulú sezónu a prijalo hlavné smery rozvoja s konkrétnymi úlohami pre predstavenstvo ale aj pre všetkých členov.

Svoju poľovnícku činnosť spolok začal v máji 2005, po schválení nájomných zmlúv Lesným úradom v Žarnovici. Celá činnosť spolku vychádzala zo schváleného plánu lovu a starostlivosti o revír.

Prvoradá bola príprava krmiva a zimné prikrмлиovanie zveri. Už 12. januára sme mali poloprázdne krmelce v Ludáni a Dúbrave. S pomocou lesných robotníkov sme s lesným kolesovým traktorom vyviezli ďalšie tri vlekčky sena. Celkom sa vyložilo pre zver do krmných zariadení 65 q sena, 65 q jadrového krmiva, 20 q siláže a 120 kg soli.

Veľké úsilie vynaložili členovia pri zabezpečovaní vakcinácie diviakov proti klasickému moru ošípaných ako aj vakcinácii líšok proti besnote. Bolo potrebné diviačiu zver navradiť vynášaním čerstvého atraktívneho krmiva - zmesi kukurice a pšenice. I napriek poctivo odvedenej práci, bola úspešnosť prijatia vakcín len 6%, čo v porovnaní so skúsenosťami v Nemecku, kde dosiahli 40 - 50%, je veľmi malá účinnosť. Vakcinácia bude v tomto roku pokračovať v dvoch kampaniach.

V mesiacoch september a november sme vypustili celkom 90 bažantov aby sme zvýšili početnosť tejto pernatej zveri v revíre. Postavili sme pre bažanty dva nové zásypce a hneď sme prikrмлиovali.

Usporiadali sme dve spoločné poľovačky na diviačiu zver a jednu poľovačku na bažanty. Poľovačky na bažanty sa zúčastnilo viacej hostí aj so stavačmi zo Zvolena a z Nítry.

Organizácia a posledný pohon /v reštaurácii/ sa nám vydarili k spokojnosti všetkých účastníkov. Veľkým otáznikom zostáva chov

bažantov, pretože sa nám podarilo streliť len štyri kohúty oproti plánovaným desiatim kohútom. Celkovo sme lov zveri splnili takmer na 100 %, ale v žiadnom prípade nie na úkor stavov zveri.

V oblasti chovu psov sme zaznamenali veľmi dobré výsledky. Pán Zdeněk Čierny bol niekoľkokrát úspešný so svojimi psíkmi. V Nemecku vyhral s jagdteriérkou na výstave triedu pracovnú a s farbiarkou sa mu podarilo urobiť v I. cene dvojce, pre chov veľmi významné skúšky.

Celkom disponujeme s jedným farbiarom, jedným kopovom, jednou jagdteriérkou a jednou foxteriérkou. Chýbajú nám dva stavače, ktoré sme riešili zapožičaním na spoločnú poľovačku.

V streleckej oblasti reprezentoval Ing. Hronský na guľovom päťboji a guľovom trojboji na Sielnici pri Zvolene s umiestnením na 5. a 2. mieste.

Veľmi si vážime záujem o poľovnícke trubačstvo. Poľovnícke signály začali cvičiť ďalší záujemcovia a preto vidíme v Lutíle veľkú záruku pokračovať v tejto tradícii.

V záujme ďalšieho rozvoja, zlepšenie mobility spolku, sme sa dohodli na kúpe terénneho auta Niva. Okrem bežných povinností vyplývajúcich z plánu hospodárenia musíme vyriešiť centrálnu skladovú krmiva.

Celkovo hodnotíme prácu členov spolku, ale aj prístup rodinných príslušníkov veľmi pozitívne, všetci sú ústretoví a pomáhajú. Získali sme nových priateľov aj mimo členskej základne, čo nás veľmi teší a pobáda k lepším výsledkom.

Ing. Dušan Hronský
predseda spolku

Milí rodičia, mládež,

mnohí cestujete či už do práce alebo do školy autobusom. Potom ste si určite nemohli nevšimnúť nové autobusové zástavky, ktoré vyrástli v našej dedinke. No i napriek tomu, že sa z toho tešíme len krátko, je veľa z nich už poškodených. Najsmutnejšie je však zistenie, že ich zlý stav má na svedomí naša mládež.

Milí mladí Lutílčania, Lutílčanky aj ja som jednou z Vás, a preto Vás v mene celej obce prosím, aby ste si vážili prácu našich starších obyvateľov a viac neničili verejné objekty, ktoré majú slúžiť nám všetkým. Zároveň by som chcela poprosiť všetkých občanov, aby upovedomili Obecný úrad, ak uvidia niekoho ničiť tieto miesta. Za vaše pochopenie Vám vopred ďakujem.

Katka Pružinová

Úprava cestovného poriadku na linke 613408

Na základe petície občanov a tiež prijatím uznesenia poslancov obecného zastupiteľstva sa v SAD závod Žiar nad Hronom zaoberali požiadavkou úpravy cestovného poriadku na niektorých spojoch prímestskej dopravy. Spoj č. 47 s odchodom zo Žiaru nad Hronom o 15,45 vyčísľili ako nevyťažovaný a preto nebol posilnený. Spoj č. 21 a 27 s odchodom zo Žiaru nad Hronom o 9.50 hod a 12,10 hod. bude v sobotu a nedeľu zachádzať aj na IBV od 1. mája 2006

Urbárske pozemkové spoločenstvo v Lutíle

○ Urbárske pozemkové spoločenstvo v Lutíle malo tiež vo februári výročnú schôdzu, kde boli členovia oboznámení s prácou výboru a s hospodárskymi výsledkami a ďalšími úlohami, ktoré výbor čakajú v roku 2006.

ŠPORT

○ Futbal

Jar je už tu a futbalové ihriská sú ešte prázdne. Táto jar nedopraje futbalistom, aby vybehli na zelené trávniky a ukázali čo v nich je, nedopraje fanúšikovi radosť z pohľadu na svojich, ako sa pasujú so súperom, nedopraje mu zakričať si „Podme chlapi, dotoho!“ Jarná čas sú až mala začať už 26. marca, ale pre nepriazeň počasia sa 2 kolá odložili a budú sa hrať v máji - do Vyhíeň sa ide 5. mája a s Brehmi hráme doma 12.5. o 17.00 hod.. Prvý zápas doma hráme 16. apríla s Repišom o 16.00 hod..

V našom mužstve dospelých sa v podstate neudialo nič podstatné, neprišli nové posily a tak musíme veriť futbalistom ktorých máme, že zimná príprava bola dostatočná a že sa budú snažiť nesklamať verných tomuto mužstvu.

Dorastenci po jesennej časti skončili v tabuľke na veľmi peknom mieste ako nováčik sú až. Prajeme im i naďalej presnú mušku, šikovné nohy, obratnosť celého tela.

No a žiacikovia nech sa učia abecede futbalu, nech im to kope a hlavne, aby mali radosť z hry.

Eva Hromádková

○ Stolný tenis v Lutile

Sú až neregistrovaných hráčov v stolnom tenise. Odohraté sú všetky zápasy základného kola a z víťazstva zme sa tešili iba v prvom kole z hráčom. Súťaže žiakov sa naši mladí nezúčastnili. Záver sezóny nás zastihol v kríze, keď zostavu dopĺňujú hráči zo Slaskej. Naši nádejní mladí st. tenisti, ktorých nám niektorí súperia závideli dávajú prednosť iným aktivitám. Škoda.

Lutilu reprezentovali: autor príspevku, Roman Mikuš, Martin Mokroš, Roman Spodniak, Ján Meliško, Maroš Mikuš, Ivan Krpelan a zo Slaskej-Miroslav Mikula, Peter Hric a Dušan Páleník.

S tým širokým prestriedaním hráčov a malou účasťou na tréningoch sa asi ažko dosiahne úspech aj v budúcom ročníku. Je škoda keď tretí stôl nebolo pre koho treba rozložiť. Pre budúci ročník navrhujem vytvoriť spoločný tím s obcou Slaská.

Metod Búgel

○ Mikroregionálny hokejový turnaj sa tohto roku na zimnom štadióne v Žiari nad Hronom konal 18. marca. Turnaja sa zúčastnilo 6 mužstiev z obcí mikroregiónu. Najlepšími sa stali hokejisti zo Žiaru nad Hronom.

Sánkovačka

Tohto roku nám nebesá nadelili veľa snehu. Už len vystihnú čas a tradičná sánkovačka sa môže uskutočniť. Tak sa aj stalo. Dňa 14. januára sa ráno ukázalo slniečko, sneh sa rozžiaril, len tak aha! aj oči aj sánky z dvora. Mladí, starí, deti všetko sa to ponáhľalo na Blatište, kde bol pripravený horúci čaj, dobré koláčiky a sladkosti pre deti. Keď mali dosť sánkovaní prišli k štedrému stolíku pohostili sa a rýchlo zase na kopec. Sánkovačka sa vydarila aj tento rok a už sa tešíme na budúci.

Les ako prirodzený ekosystém

Apríl je mesiac lesov. Preto sa mi zdalo celkom vhodné čo to napísať o tomto najprirodzenejšom prírodnom ekosystéme.

Okolie obce Lutíla tvoria predovšetkým listnaté lesy pozostávajúce prevažne z dubín a bučín. Miestami sú primiešané aj ihličnaté dreviny ako sú smrek a borovice. Dnešné lesy sú prevažne druhotné, čo znamená, že vyrástli na pôde už obrábanej človekom. Takéto lesy majú aj preto pomerne pestré druhové zloženie drevín a často v nich môžeme nájsť aj mnohé dovezené druhy netypické pre našu oblasť. Pôvodné európske lesy vznikli pred vyše 8 000 rokmi, keď sa naša Zem začala postupne otepľovať po poslednej dobe ľadovej. Drevo ihličnín je v súčasnosti veľmi žiadané na stavbárske účely, ale tiež na výrobu papiera. Aj preto sú dnes práve ihličnaté lesy najviac poznačené činnosťou človeka.

Práve tento fakt vo mne vyvoláva nutkanie opäť sa zamyslieť nad súčasným vzťahom človeka k prírode. Lamentujeme nad nenormálnymi výkyvmi počasia, dlhými zimami a suchými letami, nehovoriac o tom, že sa nám akoby pomaly vytráca jar a jeseň, ale už dlhé roky nám ekologický spôsob života nič nehovorí. 19. novembra 2004 sa podtatranskou oblasťou prehnal orkán o sile 150 až 170 km/h, proti ktorému tunajšia čistá monokultúra smrečín nemala šancu.

Hovoríme o katastrofe, no už dnešné vedecké ekologické štúdie dokazujú, že o 30 rokov nebudú zriedkavosť ou na našom území orkány o sile približne 250 km za hodinu. Pýtam sa vás, čo budeme hovoriť potom?

Každoročne nás čoraz viac začínajú trápiť povodne. To je ešte nič! Už o 10 až 15 rokov v dôsledku globálneho otepľovania, následného topenia sa alpských

vysokohorských ľadovcov a neustáleho odlesňovania niektorých území naberie v jarnom období Dunaj na silu a spôsobí katastrofické škody.

A toto všetko sa nedeje bez príčiny. Všetko svoju príčinu má. Je to o uvedomení si samého seba a svojho postavenia na tomto svete. Človek žije vďaka prírode a nie príroda vďaka človeku. Na to nikto nezabúdajme. Ekologická osveta musí začať v každom z nás! Čím viac budeme prírodu ničiť, tým viac bude príroda ničiť nás! Akcia - reakcia! Tak funguje a vždy bude fungovať celý náš svet. Dnes by už nemalo byť pre nás dôležité mať pred domom dve autá či na seba to najdrahšie oblečenie. To sú všetko pekné, ale druhoradé veci. Oveľa dôležitejšou vecou aj pre budúcnosť sa stane starostlivosť o životné prostredie. Ale stále si kladiem otázku, kedy to niektorí z nás pochopia? Asi až keď už nebude čo dýchať a jesť!

Ján Kučera

Lesné požiare predstavujú reálnu hrozbu ohrozenia ľudských životov a spôsobujú veľkú ekonomickú ujmu na sídlach a príľahlých urbanizovaných priestoroch a nevyčísliteľnú ekologickú škodu na životnom prostredí. Obnova takto zničených lesných porastov je dlhodobý proces. Lesné požiare sú nebezpečnejšie aj preto, že sa často vyskytujú v lokalitách neprístupných pre hasičskú techniku, s nedostatočnými, resp. nevhodnými zdrojmi vody pre hasenie a preto si vyžadujú enormné nasadenie počtu ľudí, ako aj špeciálnej hasičskej a leteckej techniky.

Ochrana lesov pred požiarom

Jarné mesiace predstavujú obdobie, kedy sa nová vegetácia začína rozvíjať a zostatky minuloročnej suchej trávy, lístia a ihličia predstavujú veľké nebezpečenstvo vzniku a najmä rozšírenia požiarov. Preto venujte zvýšenú pozornosť pri pobyte v prírode, pamätajte na to, že odhodená neuhášená cigareta a zápalka sú častou príčinou vzniku požiarov. Dôrazne vás chceme upozorniť na nebezpečenstvo vypaľovania suchých trávnatých porastov, ktoré každoročne spôsobuje aj smrteľné zranenia najmä občanov z radov dôchodcov, ale i veľa požiarov hospodárskych budov, stohov slamy a lesných porastov.

Dovoľte nám vysloviť presvedčenie, že len spoločné úsilie, opatrnosť a ostražitosť nám pomôžu preklenúť toto obdobie zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiarov bez veľkých morálnych a finančných strát.

Mjr. Ing. Slavomír Búci - OR HaZZ Žiar nad Hronom

POMÁHAJME AJ MY TVORBE LESA

V dňoch 21. až 23. apríla 2006 sa vďaka OZ TATRY uskutoční už VI. Revitalizačný tábor - OLŠAVICA v Levočských vrchoch. Ide konkrétne o revitalizáciu pramennej oblasti rieky Torysa výsadbou zelene pozdĺž jej najvyššieho toku. Ako som už spomínal v poslednom čísle Lutílskeho prameňa, tohto revitalizačného tábora sa pravidelne spolu s niekoľkými aktívnymi mládežníkmi z našej obce zúčastňujem aj ja. Touto cestou by som teda chcel pozvať aj ďalších prípadných záujemcov, ktorí by sa radi zúčastnili tejto milej víkendovej akcie. Tábor je organizovaný aj v rámci kampane „TOKY NIE SÚ STOKY!“ a jeho cieľom je okrem výsadby stromov a krov v poľnohospodárskej krajine aj úprava toku Torysa.

Otvorenie tábora bude teda 21. apríla 2006 v piatok približne od 18.00 hodiny a jeho ukončenie 23. apríla približne o 16.00 hodine. Ubytovanie bude v spoločenskej miestnosti v priestoroch Obecného úradu obce Olšavica (nutný spacák, prípr. karimatka). Stravovanie je individuálne, v sobotu bude jedna spoločná teplá strava. Organizátori samozrejme nepožadujú za účasť na tomto tábore žiadny účastnícky poplatok. Účasť každého je dobrovoľná a veľmi cenená. Prípadným záujemcom poskytnem kedykoľvek viac informácií na tel. čísle 0907 152 549 najneskôr do 13. apríla 2006. Ako sa už stalo dobrým zvykom, v nedeľu je naplánovaná aj spoločná túra do oblasti kóty Spišská.

Kres anské okienko

Čo napísa do piesku a čo vytesa do kameňa?

Dvaja kamaráti sa vydali na cestu cez púšť. Predtým sa ale pohádali a jeden z nich dostal facku od toho druhého. Dotýčný bez toho, že by niečo povedal zohol sa a písal do piesku: „**Dnes mi môj najlepší priateľ dal facku.**“ Putovali ďalej. Prišli ku krásnej oáze s jazierkom a rozhodli sa, že sa vykúpu. Ten čo dostal facku sa začal topiť, ale ten druhý ho zachránil. Keď sa prebral vytesal do kameňa: „**Dnes mi môj najlepší priateľ zachránil život.**“

Kamarát sa ho opýtal: „**Keď som Ti dal facku, napísal si to do piesku a teraz si toto vytesal do kameňa. Prečo?**“ Odpovedal: „**Vieš, keď mi niekto ublíži, píšem to iba do piesku, aby vietor tieto riadky zavial na znak odpustenia. A keď mi niekto pomôže, vytesám to do kameňa, aby to tam zostalo naveky.**“

V tomto období sme mali možnosť naučiť sa svoj žiaľ a krivdy písať iba do piesku a svoje šťastie vytesať do kameňa. Vieme, že vždy to nie je ľahké, a predsa je to Niektorý, kto nás učí odpúšťať a nielen priateľom, ale i nepriateľom. Ježiš nám so svojím príkazom lásky otvára cestu k večnému šťastiu. A k tomu nás uisťuje výzvou: „**Nebojte sa!**“ Je zaujímavé, že túto výzvu vo Svätom Písme

nájdem presne 365-krát, ako keby nám Boh každý deň hovoril, že nemusíme mať strach.

Veď keď je On s nami, kto je proti nám? Teda, keď sa chceme priblížiť k Bohu i k svojmu šťastiu, tak začneme odpúšťať a viac milovať! Všetky krivdy vpíšeme do piesku odpustenia a miesto v srdci, ktoré ostane po našich bolestiach, vyplníme Kristovým svetlom. Lebo i blahoslavený pápež Ján XXIII. Nám hovorí, že keď sa Kristovo svetlo usídli v srdci, tak sa všetko dobre skončí - Plač sa stane radosťou, poníženie víťazstvom a bolesť slávou.

Preto sa nebojme vpustiť Krista do svojho srdca, keď tak robíme, keď ho budeme vidieť vo svojich blízkych, tak o to s väčšou radosťou zaspievame na Bielu sobotu slávnostné Aleluja.

**Drahý brat, drahá sestra,
Kristus vstal z mŕtvych. Raduj sa. Aleluja.**

Kristus vstal pre Teba, pre Tvojich priateľov, preto sa raduj.

Ale pozor! Kristus vstal aj kvôli Tvojim nepriateľom, preto sa raduj ešte väčšmi. Aleluja.

**Požehnané veľkonočné sviatky želá správca farnosti
Ing. Michal Slašťan**

Hovorí sa, že veľkosť národa sa dá merať aj vzdelanosťou jeho občanov. A vzdelanie získavame z kníh. V našej knižnici je naozaj bohatá zásoba kníh rôznych žánrov a pravidelne tento knižničný fond dopĺňame. Knihy sú určené predovšetkým pre našich

ktorí do našej knižnice darovali knihy. Darovali ich úplne zadarmo, verím že z lásky ku knihám a z lásky k svojim deťom. Lebo tieto knihy sa takto dostanú ku viacerým čitateľom. Chcela by som sa preto poďakovať všetkým darcom v mene našich čitateľov.

Týždeň od 27. do

Marec - mesiac kníh

občanov. Stále viac našu knižnicu ale využívajú občania so susedných dedín. Čím to asi je, že máme možnosť zadarmo si knihy požičať a my si radšej chodíme požičiavať tam, kde za to musíme zaplatiť?

Marec to je mesiac pekný, je hneď prvý po zime. Knihám sme ho venovali, lebo si ich vážime. Všetci určite viete, že marec je venovaný knihám. A ako sa hovorí v úvodnej veršovačke, vážime si ich. A vážime si nielen knihy, ale aj ľudí,

31. marca bol týždňom Slovenských knižníc. My v Lutile sme si tento týždeň presunuli na 16. týždeň t.j. od 18. do 21. apríla. Ak máte doma knihy, ktoré ste nám z nejakého dôvodu nestihli, alebo zabudli vrátiť, v tomto týždni ich budete môcť vrátiť a nebudete musieť zaplatiť nijaký poplatok.

Ak ste sa práve rozhodli, že sa pridáte do VAŠEJ knižnice pozrite, určite Vás radi uvidíme. Knižnica je otvorená každý piatok od 16.30 hod. do 18.00 hod.

Na všetkých sa teší

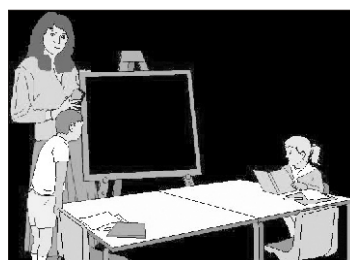
Deň učiteľov

Každá spoločnosť potrebuje učiteľov, ktorí sa venujú novým generáciám detí, aby sa im dostalo vzdelanie, ktoré je neodmysliteľnou súčasťou prirodzeného vývoja každého z nás.

Postavenie učiteľa v spoločnosti prezrádza veľa o jej hodnotovom systéme. Zmyslom školy je naučiť dieťa a nielen čítať, písať a počítať, ale pomôcť mu nájsť si aj svoju životnú cestu. Od vás, milí učitelia, dostáva kľúč ako bude získané vedomosti využívať vo svojom živote. Dotýkate sa jeho duše, modelujete ju, vpisujete do nej nadčasové hodnoty. Takto sa dá k práci pristupovať len vtedy, ak vás baví, zaujíma, je pre vás nielen prácou, ale aj radosťou, poslaním. **Pri príležitosti vášho sviatku želáme všetkým učiteľom veľa zdravia, aby mohli svoje poslanie úspešne vykonávať, mnoho**

lásky, aby ju mohli rozdávať tým, čo ju potrebujú, úsmev, lebo je dôležitý a robí deň krajším a hlavne mnoho pekných myšlienok a slov, ktorým obdarujú svojich žiakov.

Redakčná rada

Veľká väčšina žiakov sa v škole bežne používanými metódami naučí dobre čítať a písať, zvládne ich správnu techniku a získa základ, na ktorom buduje svoje vzdelanie a životné uplatnenie.

Vedľa tejto väčšiny detí je v školách určité percento detí, ktoré v dôsledku drobného poškodenia mozgu, má mimoriadne ťažkosti so zvládnutím čítania a písania. Sú to deti s diagnózou dyslexia (porucha čítania) a dysgrafia (porucha písania).

■ *Kedy hovoríme o problémoch v čítaní alebo písaní?*

Pri čítaní vtedy, keď čítanie:
- je jednotvárne, bez intonácie a členenia, nápadne pomalé alebo rýchle s množstvom chýb, časté sú zámeny tvarovo a zvukovo podobných písmen (b-d t-d s-z a-e-o). Pri pomalom čítaní sledujeme nesprávnu techniku - dvojité čítanie (najprv si potichu prečíta po hláskach, potom vysloví celé slovo nahlas.) Nerozumie čítanému textu.

■ *Pri písaní ide o problémy vtedy, keď dieťa:*

- píše pomaly, neúhladne, krčovite, silný tlak na pero, neschopné robiť plynulé ahy. ažko si zapamätáva a napodobňuje tvary písmen. Písmo je kostrbaté, tvary písmen sú takmer nečitateľné, písmená nie sú rovnako veľké. Prepisovanie je neúčinné. Prehadzuje hlásky, slabiky, nečlení vety, slová píše dohromady. Zamieňa y-i na základe toho, že nie je schopné sluchom rozoznať mäkkú, či tvrdú slabiku.

■ *Príčiny porúch čítania a písania*

V súčasnosti sa uvádzajú dva faktory, ktoré podmieňujú vznik týchto porúch.

dedičnosť

ľahká mozgová dysfunkcia

Pri vzniku porúch učenia boli dokázané dedičné faktory. Uvádza sa až 20% výskyt problémov u detí,

u ktorých mal jeden z rodičov problémy s čítaním a písaním.

Ľahká mozgová dysfunkcia - LMD, v súčasnosti sa stretávame aj s označením ADHD, ADD, je súhrnný

□ *Neš astné príznaky*

Viete koľko príkazov dieťa u denne dávať? Skúste ich niekedy evidovať a budete prekvapení ako ich je veľa. Deti sú častokrát

Čítanie a písanie

= patria k základným prostriedkom osvojovania si vedomostí, získavania a sprostredkovania informácií. Úspešnosť, či neúspešnosť v čítaní alebo písaní je pre dieťa a v prvých rokoch školskej dochádzky dôležitou podmienkou jeho napredovania. Zároveň aj významne ovplyvňuje jeho vzťah ku škole.

názov pre rozličné príznaky v určitých oblastiach, ktoré majú pôvod v organickej poruche mozgu. Došlo k nej v predpôrodnom, pôrodnom a popôrodnom období vývinu dieťaťa.

■ *Kde možno diagnostikovať dyslexiu a dysgrafiú?*

Poruchu čítania a písania možno diagnostikovať u každej pedagogicko-psychologickej poradni, špeciálno-pedagogickej poradni, ale aj v detskom integračnom centre.

□ *Možnosti rodiny podieľať sa na náprave dyslexie a dysgrafie.*

Diagnóza

Akceptuje fakt, že vaše dieťa trpí špecifickou poruchou učenia.

Domáca atmosféra

Dajte dieťaťu najavo, že si oň robíte starosti, že vám cez deň, keď je v škole, chýba. Po príchode z práce ho objímte, vypýtajte sa ho na jeho deň v škole, počúvajte ho. Komentujte slovami uznania tie činnosti, ktoré sa mu podarilo dobre vykonať. Neúspechy vás nesmú vyviesť z miery. Nikdy nedopustíte, aby sa dieťa u vás smievali.

Pokojné pracovné miesto

Dieťa potrebuje na prípravu do školy pokojné pracovné miesto - bez televízie, rádia.

Pomoc s domácimi úlohami

Dieťa u pomáhajte, ale nezabúdajte, že je to jeho úloha.

číta. Mal by to byť denník pocitov a nálad. Nech má na starosti zoznamy typu - „čo mám kúpiť“, „čo mám zariadiť“, „čo mám urobiť“ ....

□ *Ako sa doma hrať a pomáhať?*

Rodina sa spolu hrá a spoločne pracuje. Pri práci si všimajte predmety, ktoré potrebujete pri práci aj pri hre. Napíšte ich, upriamte pozornosť na slová slabiky, hlásky. Keď dieťa neposlúcha - činnosť je lepšia ako lamentovanie.

Keď si dieťa neplní svoje povinnosti osvedčuje sa práca. Navyše, ktorá nezaberie veľa času. Odporúčame umývanie podlahy, dverí, auta, zametanie schodov, ... Keď dieťa prácu vykoná, pochválime ho. Ďalšie odporúčania - dieťa pôjde skôr spa, pozastavenie výhod, ...

Rodičia najlepšie poznajú svoje dieťa a z týchto odporúčaní by mu mali pripraviť program „na mieru“ - podľa jeho schopností, kondície, ochoty spolupracovať. Efekt sa určite dostaví, nebude to však rýchlo. Dôležitá je trpezlivosť a vytrvalosť.

Mgr. Beata Imrišová

Spomienka na lutílsku sánkovačku

Aj Lutíla chce čerpa z vyhlásených grantov

Výzva pre tento grantový projekt umožní dotvára prostredie v ktorom občania

Lutílienka sa chce zapoji do ďalšieho projektu, pri úspešnosti ktorého by sme

spomínaných území a následnej starostlivosti o vysadenú zeleň, aj zapojenie

Pre našich školákov je tu možnosť názorného pochopenia základných ekologických princípov prírody. Dôležitosť drevín na území obce Lutíla podčiarkuje aj fakt, že sa u nás už v súčasnosti nachádza zákonom chránený Dub letný (*Quercus robur*).

Plánovaná dĺžka trvania nášho projektu by mala predstavovať dobu sedem mesiacov. To či sme boli úspešní a či sme získali finančné prostriedky na realizáciu uvedeného projektu nám bude známe po 31. marci 2006.

**Eva Hromádková
Ján Kučera**

L'UDIA PRE STROMY

Nezisková organizácia Nadácia Ekopolis k začiatku nového roku 2006 vypísala grantové programy a nové námety pre vypracovanie projektov. Do jedného z týchto zaujímavých projektov, pod názvom „Ludia pre stromy“, sa zapojila aj naša obec vďaka úzkej spolupráci Občianskeho združenia Lutílienka pod vedením pani Evy Hromádkovej a dvoch študentov Enviromentálneho manažmentu FPV UMB v Banskej Bystrici Františka Hanesa a Jána Kučeru, ako nezávislých fyzických osôb.

našej obce žijú. Vytvorí prostredie, v ktorom by si mohol človek oddýchnuť, porozprávať sa so susedom. Prostredie, kde môžeme deťom od malička vstúpiť, že príroda, stromy, je to prostredie, v ktorom sa najlepšie relaxuje a nabera energia.

Cieľom tohto programu bude predovšetkým zvýšenie záujmu verejnosti o svoje okolie a zlepšenie životného prostredia výsadbou novej zelene a tiež jej následnou ochranou.

Naším záujmom je plošné a vertikálne zazelenenie dvoch lokalít v katastrálnom území Obce Lutíla.

V okolí Základnej školy s materskou školou na Ulici slobodných 23, v priestoroch existujúceho detského ihriska, a ostatnej nevyužitej trávnej plochy, kde chýba akákoľvek zeleň. Túto plochu sme vybrali aj preto, že by mohla byť využívaná aj širšou verejnosťou. Všetko záleží od toho, ako sa budú tí, ktorí tieto priestory využijú, o zasadené stromy a kríky starať a ako ich budú chrániť.

Druhá lokalita je v blízkosti Športového areálu na Ulici Vajanského, kde by sme chceli vytvoriť na voľnom priestore oddychovú zónu pre deti, rodičov s deťmi a všetkých tých, ktorí si chcú oddýchnuť v príjemnom prostredí.

Aby sme úplne toto prostredie dotvorili, OZ

chceli vybudovať detské ihrisko s rôznymi preliezačkami a oddychovými lavičkami.

V našich plánoch je okrem zvýšenia estetického hodnoty

čo možno najširšej verejnosti v každej fáze tohto projektu pri zveľaďovaní a rekultivácii zelene vo svojom najbližšom okolí.

KULTÚRNE DEDIČSTVO

Do 15. marca 2006 boli predložené ešte 2 projekty na Ministerstvo kultúry SR pod názvom „Reštaurovanie

neskorogotickej drevenej polychrómovanej plastiky *Madona* a „Reštaurovanie baro-kového oltára Panny Márie“.

Gestorom programu je sekcia kultúrneho dedičstva. Obidva objekty sú národnou kultúrnou pamiatkou zapísané

v Ústrednom zozname pamiatkového fondu, sú súčasťou kostola sv. Ladislava v Lutíle. Sochy na bočnom oltári aj *Madona* sú vo veľmi zlom stave a pre ich záchranu je potrebné ich zreštaurovať pod dohľadom odborníkov.

Na to, aby sa tieto pamiatky zachovali sú potrebné finančné

prostriedky, ktoré by sa mohli pri úspešnosti projektu získať. Veľký podiel na vypracovaní týchto dvoch projektov

má p. Ján Imriš z Kamennej ul. 1

Obecné zastupiteľstvo schválilo poskytnutie finančných prostriedkov na uvedené projekty z obecného rozpočtu vo výške od 10 do 20 % z celkového rozpočtu projektu.

○ **Tmavá čokoláda pomáha srdcu**

Každodenná konzumácia tmavej čokolády môže znížiť riziko vážnej srdcovej choroby tým, že odvráti tvrdnutie artérií. Vedci Univerzitetnej nemocnice vo švajčiarskom

Fajčenie predstavuje nielen pre jednotlivca, ale i pre celú spoločnosť omnoho väčšie ohrozenie, ako sme kedy len tušili. V súčasnosti už s istotou vieme, že fajčenie poškodzuje zdravie nielen samotných aktívnych fajčiarov, ale i tzv.

ZDRAVOTNÉ OKIENKO

Zürriču skúmali dopady konzumácie tmavej a bielej čokolády na prúdenie krvi v tepnách na vzorke 20 fajčiarov mužského pohlavia - skupiny najviac ohrozenej kŕnatením ciev. Pokusné osoby požiadali, aby sa 24 hodín zdržali konzumácie potravín bohatých na antioxidanty. Následne im dali zjesť 40 gramov čokolády. Po dvoch hodinách ultrazvukové vyšetrenia zistili, že tmavá čokoláda z obsahom 74 percent kakaa výrazne zlepšila plynulosť prúdenia krvi v tepnách. Biela čokoláda so štyrmi percentami kakaa nemala žiaden efekt, uvádza sa v štúdiu zverejnenej v magazíne Heart. Vedci - ktorí povedali, že sú potrebné ďalšie štúdie - dodali, že možné pozitívne účinky vyplývajú z antioxidantov v tmavej čokoláde. „Len malá denná dávka tmavej čokolády môže výrazne zvýšiť množstvo príjmu antioxidantov a blahodarne ovplyvniť cievne zdravie,“ uviedli autori správy.

○ **Už je to tu. Každý môže prestať fajčiť.**

Zhubnosť fajčenia je na Slovensku stále podceňovaná a ľudia sú k fajčeniu ešte stále vysoko tolerantní. /Napriek tomu v zahraničí sa môže fajčiť len na vyhradených miestach, do zamestnania prijímajú skôr nefajčiara ako fajčiara a pod., na Slovensku mnohé veci ešte stále neplatia/.

fajčiarov pasívnych - nefajčiarov, ktorí sa zdržujú v zafajčenom priestore.

Najnovším spôsobom pri odvykaní od fajčenia je antinikotínová terapia. Vykonáva sa počítačovým zariadením BICOM, ktoré sa považuje za ideálne terapeutické riešenie, pretože liečba problémov s ním je úplne bezpečná a bezbolestná.

Terapeutický účinok spočíva v odstránení chuti na cigaretu pomocou nízko-frekvenčného bioresonančného vlnenia.

Je to terapia, ktorá dáva jedinečnú šancu ľuďom závislým na nikotíne, zbaviť sa fajčenia rýchlo a bez akýchkoľvek abstinenčných príznakov. Počas terapie, ktorá trvá približne 20 minút, dochádza k odstráneniu tzv. nikotínového hladu - chuti na cigaretu. Chuť na cigaretu mizne ihneď počas terapie, alebo v priebehu niekoľkých hodín po terapii. Pre fajčiarov je veľmi účinným spôsobom, ako sa zbaviť fajčenia.

Zatiaľ čo predchádzajúce spôsoby odvykania od fajčenia vykazujú 2 - 30 % úspešnosť, úspešnosť antinikotínovej terapie je 75 - 80 %. Znamená to, že 7 - 8 osôb z desiatich osôb prestane fajčiť ihneď po prvej terapii. **Viac informácií nájdete na www.antinikotinovecentrum.sk.**

Naši jubilanti

Od januára do konca marca

50 roční

Viktor Šurka, JUDr.
Emília Kesanová
Marta Köseiová
Peter Horský
Anna Knoppová
Rudolf Holos

60-roční

Ján Kučera, MUDr.
Kristína
Harangozová
Anna Šoucová
Viera Baranová
Helena Kollárová
Jozef Harangoz
Olga Šurková

65-roční

Anna Urbíliková
Gregor Šnapko

70-roční

Mária Mikušová
Anna Pukačová
Rozália Paálová

75-roční

Mária Golhová
Anna Horská
Anna Pružinová
Ladislav Páchnik

80-roční

Jozef Pinka
Júlia Weisssová

Nad 85 rokov

Rozália
Brezianska 86 r.
Terézia
Jonášová 86 r.
Rozália
Paálová 90 r.
Mária
Holosová 99 r.

Narodili sa:
Vráb Matúš 13.1.
Pittner Filip 1.3.
Majerčíková
Linda 14.3.

Vítame nových občanov a prajeme im veľa zdravia a šťastia!

Opustili nás

Ján Jáger
†12.1.2006
vo veku 71 r.
Bugár Jozef
†25.3.2006
vo veku 59 r.
Minková Janka
†26.3.2006
vo veku 61 r.
Vyjadrujeme úprimnú sústrasť pozostalým!